

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA
Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb

Klasa: 310-02/14-01/366
Urbroj: 341-01/14-04
Zagreb, 31. listopada 2014.

Na temelju članka 11. stavka 2. točke 4. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine“, broj 120/12) i članka 30. točke 26. Zakona o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 22/13) Hrvatska energetska regulatorna agencija je na 22. sjednici Upravnog vijeća održanoj 31. listopada 2014. donijela sljedeću

ODLUKU

o davanju prethodne suglasnosti na Prijedlog Pravilnika o dopunama Pravilnika o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta

1. Daje se prethodna suglasnost na Prijedlog Pravilnika o dopunama Pravilnika o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta kojeg je energetske subjekt Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Kupska 4, Zagreb dostavio Hrvatskoj energetske regulatornoj agenciji dopisom broj i znak 36-3747/14-KMK, od 22. listopada 2014.
2. Ova Odluka objavit će se na internetskoj stranici Hrvatske energetske regulatorne agencije.
3. Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Dopisom broj: 3/3341/14.DM od 19. rujna 2014. Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. (u daljnjem tekstu: HOPS) dostavio je Hrvatskoj energetske regulatornoj agenciji (u daljnjem tekstu: HERA) na prethodnu suglasnost dokument naziva „Auction Rules for Capacity Allocation in SEE CAO, version 1.1“ iz srpnja 2014. godine. Navedeni dokument predstavlja Pravila za dražbe za dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta u Uredu za koordinirane dražbe jugoistočne Europe (*engl. South East Europe Coordination Auction Office - SEE CAO*) (u daljnjem tekstu: Pravila).

HOPS je dopisom broj: 36-3747/14-KMK od 22. listopada 2014., a kojeg je HERA zaprimila 27. listopada 2014., dostavio Prijedlog Pravilnika o dopunama pravilnika o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta (u daljnjem tekstu: Prijedlog Pravilnika). Navedenim

Prijedlogom se postojeći Pravilnik o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta od 10. studenoga 2009., 26. studenoga 2010., 10. prosinca 2010, 23. studenoga 2011., 20. srpnja 2012., 22. studenog 2012. i 13. studenoga 2013. u članku 56. dopunjuje na način da se dodaje novi Prilog 8. koji glasi: „Pravila za dražbe za dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta za 2015. g. u Uredu za koordinirane dražbe jugoistočne Europe“.

U skladu s člankom 30. točkom 26. Zakona o tržištu električne energije ("Narodne novine", broj 22/13) HOPS je dužan donijeti, uz mišljenje operatora tržišta električne energije i uz prethodnu suglasnost HERA-e, a u koordinaciji sa susjednim operatorima prijenosnih sustava te na razini jedne ili više regija za prekograničnu razmjenu električne energije, pravila o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta, utemeljena na tržišnim načelima te ih na primjeren način javno objaviti.

Hrvatski operator tržišta energije d.o.o. (u daljnjem tekstu: HROTE) je 29. rujna 2014. poslao dopis kojim iskazuje svoju suglasnost s prijedlogom Pravila.

Člankom 11. stavkom 2. točkom 4. i 5. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine“, broj 120/12) navedeni su poslovi HERA-e, koji između ostaloga obuhvaćaju i davanje suglasnosti na opće akte vezane za prekogranično trgovanje, upravljanje zagušenjima i dodjelu kapaciteta na prekograničnim prijenosnim vodovima te predlaganje pokretanja postupka za izmjenu tih pravila i nadzor prekograničnog trgovanja, upravljanja zagušenjima i dodjele kapaciteta na prekograničnim prijenosnim vodovima.

Člankom 15. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti propisano je da se u prekograničnim pitanjima HERA savjetuje i usko surađuje s drugim nacionalnim regulatornim agencijama i Agencijom za suradnju energetske regulatora (ACER). U istom članku HERA-i se propisuje obveza suradnje s drugim nacionalnim regulatornim agencijama u cilju poticanja stvaranja operativnih aranžmana koji omogućuju optimalno upravljanje mrežom, promicanje zajedničkih burzi električne energije, dodjele prekograničnog kapaciteta, osiguravanja primjerenog prekograničnog kapaciteta u regiji i među regijama te koordinaciju razvoja pravila za upravljanje zagušenjem.

Nadzor postupka i davanje suglasnosti na postupak dodjele prekograničnih prijenosnih kapaciteta (dalje: PPK) jedna je od dužnosti regulatora definirana europskim zakonodavstvom, a posebno Uredbom (EZ) 714/2009 i pripadajućim Smjernicama o upravljanju zagušenjima (u daljnjem tekstu: Uredba i Smjernice). U navedenim propisima definirani su minimalni zahtjevi te daljnji smjer razvoja dodjele PPK-a. Minimalni zahtjevi su eksplicitne zajedničke koordinirane dražbe PPK-a na svakoj granici. Nakon toga su moguća dva daljnja smjera u razvoju dodjele PPK-a. Prvi je smjer regionalnih koordinacija, s krajnjim ciljem eksplicitnih koordiniranih dražbi, dok je drugi smjer prema implicitnim dražbama za čije održavanje je neophodno osnivanje burze električne energije.

Jedna od regionalnih inicijativa dodjele PPK-a je realizirana putem trgovačkog društva naziva Coordinated Auction Office in South East Europe Limited Liability Company osnovanim 1. travnja 2014. sa sjedištem u Podgorici, čija je uloga dodjela PPK-a u jugoistočnoj Europi. Dioničari su sedam operatora prijenosnih sustava, na čijim se međusobnim granicama dodjeljuje PPK, a to su: Turska, Grčka, Hrvatska, Crna Gora, Bosna i Hercegovina, Albanija i Kosovo. Što se tiče hrvatskih granica, SEE CAO će vršiti dodjelu PPK-a na godišnjoj, mjesečnoj i dnevnoj razini na granici sa Bosnom i Hercegovinom.

Temeljem provedenog postupka analize dostavljenih Pravila, HERA zaključuje sljedeće:

- SEE CAO provodi dražbe za eksplicitnu dodjelu PPK-a na godišnjoj, mjesečnoj i dnevnoj razini za oba smjera na granici između Hrvatske i Bosne i Hercegovine;
- PPK se odnosi na fizičko pravo prijenosa energije (*engl. Physical Transmission Rights*);
- sav dostupan PPK na relevantnim granicama će biti dodijeljen od strane SEE CAO-a;

- dodjela PPK-a će biti vršena koristeći internetsku programsku platformu SEE CAO-a;
- PPK dodijeljen na godišnjoj i mjesečnoj razini se može smatrati postojanim, osim u slučajevima povrede sigurnosti sustava i više sile kada se dodijeljeni kapacitet može ograničiti;
- PPK dodijeljen na godišnjoj i mjesečnoj razini se može ograničiti najkasnije jedan sat prije nominacije navedenih PPK-ova, dok se nakon toga vremena dodijeljeni PPK može smatrati postojanim, osim u slučaju više sile;
- u slučaju ograničenja PPK-a od strane operatora prijenosnih sustava za slučajeve povrede sigurnosti sustava i više sile, svi tržišni sudionici imaju pravo na nadoknadu štete;
- na dražbama za dodjelu PPK-a na dnevnoj razini, vrijednosti ponuđenog PPK-a će biti specificirane za svaki pojedini sat;
- valuta za sve cijene i transakcije je euro (€);
- dražbe će se odvijati svaki radni dan, od ponedjeljka do petka, osim službenih blagdana u Crnoj Gori;
- vrijeme prema kojemu će se ravnati sve dodjele PPK-a je središnja europska vremenska zona (*engl. Central European Time - CET*);
- na dražbi mogu sudjelovati samo tržišni sudionici koji:
 - potpišu Izjavu o prihvaćanju Pravila;
 - su energetske subjekti u makar jednoj od relevantnih država i
 - ispune sve tražene financijske preduvjete.
- za registraciju tržišnih sudionika iz Republike Hrvatske u CEE CAO, potrebno je priložiti ugovor o energiji uravnoteženja s HOPS-om i sporazum s HROTE-om o reguliranju međusobnih odnosa na tržištu električne energije,
- SEE CAO će objaviti listu svih tržišnih sudionika koji se mogu natjecati za dodjelu PPK-a na svojim internetskim stranicama;
- u skladu s dražbenim algoritmom za dodjelu PPK-a, kod svakog dražbenog procesa provjeravat će se financijska sposobnost tržišnih sudionika te ako ona ne zadovoljava, kapacitet će se dodijeliti drugom sudioniku;
- financijska sposobnost je jednaka zbroju financijskih vrijednosti depozita i bankovne garancije;
- PPK dodijeljen na godišnjoj i mjesečnoj dražbi nekom tržišnom sudioniku se definira kao „rezervirani“ sve dok se ne podmire financijske obaveze vezane za „rezervirani“ PPK-a čime on postaje „dodijeljen“ (*engl. allocated*);
- PPK dodijeljen na dnevnim dražbama se automatski smatra dodijeljenim;
- ponuđeni kapacitet na dražbama na mjesečnoj razini se sastoji od:
 - PPK-a predviđenog isključivo za mjesečne dražbe,
 - PPK-a koji je dodijeljen na godišnjoj dražbi ali ga je tržišni sudionik odlučio preprodati na mjesečnoj razini i
 - PPK-a koji je dodijeljen na godišnjoj dražbi, ali je oduzet tržišnim sudionicima.
- dnevne dražbe će se odvijati svaki radni dan od 9:00 do 9:30 sati;
- moguće je davati blok ponude koje obuhvaćaju više proizvoda (npr. blok ponuda za nekoliko sati na dnevnim dražbama);

- minimalni PPK koji se može dodijeliti je 1 MW;
- cijena navedena u ponudi se izražava u €/MWh zaokružena na dva decimalna mjesta;
- za određeni proizvod tržišni sudionik može ponuditi najviše 20 ponuda;
- u slučaju neodržavanja redovitih godišnjih, mjesečnih i dnevnih dražbi uslijed tehničkih problema, CEE CAO će održati pomoćne aukcije (*engl. fallback mode*);
- cijena određena za pojedini proizvod se temelji na izračunu marginalne cijene;
- tržišni sudionici mogu u svojim ponudama za sve proizvode navesti opciju „sve ili ništa“ (*engl. "all-or-nothing"*) koja onemogućuje dodjelu dijela zatraženog kapaciteta;
- svim ponudama koje se zaprimaju u programsku platformu dodjeljuje se vremenska oznaka (*engl. time stamp*), tako da se u slučaju više ponuda s istom ponuđenom cijenom uzima ponuda koja je ranije zaprimljena, pri čemu se svaka izmjenjena ponuda smatra novom ponudom te joj se dodjeljuje nova vremenska oznaka;
- tržišni sudionik može dodijeljeni PPK sa godišnje i mjesečne dražbe na satnoj razini prenijeti (transferirati) drugom sudioniku;
- tržišni sudionik može dodijeljeni PPK sa godišnje dražbe vratiti operatoru prijenosnog sustava koji će ga ponuditi drugim tržišnim sudionicima na mjesečnoj dražbi pri čemu korisnik ima pravo na financijsku kompenzaciju za vraćeni kapacitet koja je jednaka dražbenoj cijeni u procesu mjesečne dražbe na kojoj se kapacitet ponovno ponudio tržišnim sudionicima;
- ukoliko tržišni sudionik na vrijeme ne nominira za korištenje dodijeljeni PPK na godišnjoj i mjesečnoj dražbi, SEE CAO će automatski preuzeti taj kapacitet po načelu „iskoristi ili prodaj“ te će ga ponuditi drugim tržišnim sudionicima na dnevnim dražbama pri čemu korisnik ima pravo na financijsku kompenzaciju za svaki vraćeni MW u pojedinom satu koja je jednaka dražbenoj cijeni u procesu dnevne dražbe na kojoj se kapacitet ponovno ponudio tržišnim sudionicima;
- kako bi koristio dodijeljeni PPK tržišni sudionik mora nominirati kapacitet relevantnim operatorima prijenosnog sustava na relevantnoj granici dostavom ugovornih rasporeda prekogranične razmjene u skladu s pojedinačnim pravilima djelovanja tržišta pojedinih zemalja;
- omogućena su sljedeća načela nominacije tj. korištenja kapaciteta:
 - A : A – isti tržišni sudionik nominira kapacitete operatorima sustava;
 - A : B – tržišni sudionik A imenuje tržišnog sudionika B za korištenje kapaciteta kod operatora prijenosnog sustava u čiji sustav se uvozi električna energija i
 - A : N – tržišni sudionik A imenuje nekoliko tržišnih sudionika za korištenje kapaciteta kod operatora prijenosnog sustava u čiji sustav se uvozi električna energija.
- pravila vrijede sve dok se zajednički ne promijene od strane svih uključenih operatora prijenosnih sustava.

Činjenica da će SEE CAO obavljati godišnje, mjesečne i dnevne dražbe ukupnog PPK-a na granici između Hrvatske i Bosne i Hercegovine predstavlja značajan iskorak u razvoju režima tržišne dodjele PPK-a u Hrvatskoj. Pravila su usklađena s Uredbom i pratećim Smjernicama.

Slijedom navedenoga HERA daje prethodnu suglasnost na Prijedlog Pravilnika o dopunama Pravilnika o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta, kako je odlučeno u točki 1. izreke ove Odluke.

Člankom 27. stavkom 9. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti propisano je da se pojedinačne odluke koje Upravno vijeće Hrvatske energetske regulatorne agencije donosi u obavljanju javnih ovlasti objavljuju na internetskoj stranici Hrvatske energetske regulatorne agencije te je stoga odlučeno kao u točki 2. izreke ove Odluke.

The seal is circular with a double border. The outer border contains the text 'REPUBLIKA HRVATSKA' at the top and 'ENERGETSKA REGULATORNA AGENCIJA' at the bottom. The inner border contains 'HRVATSKA' on the left and 'ZAGREB' on the right. In the center is the coat of arms of the Republic of Croatia.
Predsjednik Upravnog vijeća
Tomislav Jureković
Tomislav Jureković, dipl. ing.